

Bla kulur

Rita Saliba

Ma kienx se jhallini norqod, għal lejl iehor. Daħq ġej mill-appartament ta' fuqi. U dejjem dal-hin, eżattament wara li jdoqq nofsillejl. Donnu jaf li nidhol norqod tard.

Matul il-jum ma nkunx id-dar. Ma nafx min jgħix aktar f'dil-blokka ta' appartamenti, jekk jtkellmux l-istess lingwa li nitkellem jien, jekk jtkellmux wara kollox. Kultant niltaq' ma' xi hadd fit-taraġ, jien u tielgħa lejn l-appartament tiegħi. Nitla' t-tarġiet mikulin tnejn tnejn biex infittex nasal, nagħti daqqa b'rasi biex inkun sellimt lil dell ta' ruħ tgħix hawn u nagħlaq nigri l-bieb warajja. Il-lift nevitah. Ma nhobbx ninqafel imqar għal ftit minuti f'kaxxa ma' haddiehor. Fl-istess hin ticolni l-kurżità biex insir naf min jgħix hawn.

Qegħdin sitt appartamenti b'kollox. Xhin nidhol lura ġieli nisma' xi ilhna. Inwaqqaf widnejja iżda ma nifhimx xi jkun qed jgħidu. Ftit jiem wara nisma' r-roti tal-bagolli jgħirfu l-indana tat-taraġ. L-ilhna jintfew għal ftit u jinbidlu ma' oħrajn. Il-postijiet ma jdumux vojta wisq, għalkemm il-kera hi ftit għolja. Imma jekk jaqsmu l-kera bejn tlieta, jew erbgħa... ikampaw. Hemm min jidhol lura nkiss inkiss, jipprova jahbi li jkun dahal lura fl-appartament f'nofs ta' lejl. Fil-hemda nisma' ċ-čavetta ddr fis-serratura bis-serqa. Imbagħad jerga' s-skiet u nitwennes li hemm forma ta' hajja għaddejja f'dil-blokka. Mill-bqija kollha kemm ahna qisna nibzghu minn xulxin, li jekk nersqu qrib wisq ninhakmu minn virus inkrepattiv. Ma nafx jekk ikunx hawn attività għaddejja filgħodu, bħalma niftakar lura fis-snin, meta kont ngħaddi mit-toroq riha ta' dizinfettant jizvinta mill-għetiebi tal-bibien

ta' barra, jew xi tapit ifaqqa' minn gallarija li kien ikolli nahrab nigri minn tahtha ghax il-frac jinzel f' xaghri. Mankunx hawn filghodu. Nahdem sighet twal, sakemm inlesti. M'ghandix ghalfejn ningabar kmieni f' appartement vojti. Imma jien ghazilt dawn l-inhawwi mwarra min-nies, wara kolloxx. Ridt xi mkien maqtugh, li meta nidhol lura mix-xoghol ninqata' mid-dinja, mill-hamba.

Dahqa tfaqqa' terga' taqtaghni minn gewwa. Nidfen rasi fl-imhadda. Dan qed jaghmel apposta! Jinduna li nkun ghadni mqajma. It-tieqa mkittfa ta' fejn ghandi speci ta' bank fejn insahhan xi haqa tal-ikel tixxifni. Taghti ghal go xaft u d-dawl ikun jidher ghadu ma ntefiex ghal-lejl. Naghmel hsieb li nordna purtiera hoxna li taghlaq tajieb. Jaf insibha utli anke fis-sajf; thalli s-shana milli tidhol... jew xi hars nemmiesi mit-twieqi l-ohrajn. Aktar ghaxi gejj mill-appartement ta' fuqi, qed isabbat siequ. Jixraq u jkompli jidhaq. Nithasseb kif hadd ma jindenja ruhu jhabbatlu. Nghashom fil-fond mid-dehra, jew jibzghu jitkellmu. Ma jridux jinqabdu li jinsabu hawn bla permess. Nissaporti. Aktar dahq. Il-hin qed jimmarka s-siegha ta' filghodu. Ghadni ma rquadt. U m'iniex se norqod issa li tajjart in-nghas.

Dil-haga ilha ghaddejja ghal xi hmistax. Ma jistax ikun nibqa' sejra hekk. M'iniex qed inkun produttiva fuq ix-xoghol. Qed jaqbzuli hafna zbalji. Ikolli nixrob xi tnejn kafè iswed qabel nibda nahdem sakemm niggi f'tieghi. Illum hatafni l-boss. Qalli mohhi mhux hemm. Staqsieni jekk iggilidix mal-partner. X'partner? Kliemu vojti iqazzizni. Ried jtkixxef dwari. Ta' fuqi ghadu f'ghaxwa, gejjin xi hsejjes... ghamara tersaq. Xi haqa waqghet fl-art b'tisbita. Skiet. Fl-ahhar! Hsibt li min qed jidhaq ghaddietu wahda, baqa' tal-kolp. Ghalaqt ghajnejja bit-tama li nsib ftit serhan. Ma domtx wisq. Nisma' hoss ta' passi jkaxkru fuq rasi. Wara ftit... hgieg jinfaqa' mal-art. Dahq bla razan. Daqshekk! Iddecidejt li mmur inhabbatlu. Qomt, tfajt xi haqa fuqi u tlaqt ghal ghandu. Jien u tielgha t-tarag bilkemmm ma ridtx indur lura. Kont se naghmel gennata. Ma nafx ghand min se nhabbat. Jaf jaghmel plejtu, jibda joffendini b'kulm'ghandi, jghidli ma nindahalx... Gejt f'dubju kienx xi sakranazz, drogat u jaf nispicca hazin. Messejt ghonqi mxarrab bl-gharaq u waqaf fejn kont. Ghal mument qasir ma smajt xejn. Hsibt li nerga' ninzel indana tarag, nidhol fl-appartement tieghi, nissakkar gewwa, meta d-dahq rega' beda, ghall-ewwel bil-mod imbaghad izid ghal twerziq. Kont tliet targiet 'il boghod mill-bieb. Iddecidejt li nitlaghom. Fid-dawl baxx qrajt isem l-inkwilin: Alf. Magri. Almenu naf ismu. F'kaz li xi haqa tmur hazin dejjem nista' naghmel rapport, intihom ismu, fejn joqghod... jekk inkun ghadni niehu n-nifs.

Habbatt u stennejt. Id-dahq waqaf. Mid-dehra hadu l-messagg. Issemmajt ghal xi hoss. Bilkemmm ridt niehu nifs. Harist 'l isfel. It-tarag vojti u l-bibien skuri ghassa fuq qabbduni dehxa ma' gismi kollu. Qbadt se naghmel pass lura meta

l-bieb tal-appartament infetaħ. Marrtili l-arja kollha. Ma kontx naf kif se ngħib ruhi.

“Ghandek bzonn xi ħaġa?”

Fetaħ raġel ta’ statura zġhira, imdahħal fiz-żmien, għajnejh homor għadhom idemmghu u wiċċu mixrub. Deher sorpriż. Infxilt.

“M... ma nafx qattx iltqajna, Sur Magri... Jien noqgħod fl-appartament ta’ taħtek...” bdejt nipprova nsib il-kliem adattat. Ir-raġel resaq li biex ngħaddi ġewwa. Il-movimenti tiegħu kienu bil-mod; innotajt jkaxkar biex jagħmel pass. Huwa u jagħlaq il-bieb ilmaħt il-bastun imserrah fir-rokna.

“Kont se nagħmel ftit te. Nagħmillek?”

“Le, le, grazie,” wegibtu, “m’iniex se ndewmek... u dal-hin... imma smajt xi hsejjes...”

Ix-xwejjah tbissimli u xejjer idu. Xtaqt naħrab, hassejtni ħriġt ta’ ħmar. Min jaf x’kien qed jahseb, mort inħabbatlu dis-siegha! Imbagħad beda miexi tul il-kuritur, iżomm mal-ħajt b’id waħda.

“Ghandek raġun, Sinjorina. Waqqajt tazza jien u sejjer nagħmel it-te. Idħol, idħol, issa nieħdu belgha flimkien. Ara tinfes il-ħgieg...”

Ma kellix għazla hlief li mmur warajh. Ġejt hawn biex mingħalija nieħu tiegħi imma x’seta’ kellu f’moħħu dar-raġel fragli? Ir-riħa tqila ta’ ġewwa tatni x’nifhem li ilu ma jiftah tieqa. Bilkemmm ma bdejtx nifhem. F’rokna fuq il-bank tal-kċina kien hemm monitor mixgħul bla ħoss, bi stampa bla kulur.

“Dawk mhux Laurel and Hardy, Sur Magri?” harbitli l-mistoqsija f’daqqa.

“Hekk hu! Dan l-aħħar qed innizzel il-films tagħhom,” qalli, hekk kif tefa’ rasu lura u daħaq bil-qalb.

Naf, xtaqt ngħidlu, ezattament dawn l-aħħar ġimagħtejn. Qed ittellifli l-paċi bl-istorbju li qed tagħmel.

“Tiftakarhom? Poġġi, Sinjorina...” qatagħli ħsiebi.

“Maryanne,” introduċejt ruhi. “Niftakarhom u kif! Dawk kien iħobb jarahom missieri. Lanqas jilħaq jibda episodju li ma kienx jitlaq kolloxx minn idejha u jiġborna narawh flimkien.” Ma ridtx nemmen kif tlaqt ilsieni. Imma almenu naqqast ftit min-nervozizmu, li dħalt f’dar xi ħadd li qatt ma rajtu, ma naf min hu... u f’nofs ta’ lejli! Innotajt dahr lejja, il-flokk tas-suf donnu se jaqa’ minn

fuq spallejh mgħaddmin. Hadt nifs 'il ġewwa, aktar biex nerħi ftit mit-tensjoni. Ma rajt xejn ta' theddida fih.

Ir-ragel newwilli l-magg tat-te u ntasab bilqiegħda jsegwi l-film għaddej sieket. Infaqa' jidhaq mill-ġdid hekk kif l-atturi bdew ibiddu l-kpiepel. Tal-oħxon kien kbir wisq għal ras l-irqiq. Sibt ruhi nittiehed mill-burdata, inċarrat ħalqi bla ma stajt nikkontrolla lili nnifsi. Bilkemm ridt nemmen li konna qed nidhqu b'dawk il-ġesti stupidi għaddejjin quddiem għajnejna fuq film bla kulur. Imma rġajt sib t il-faxxinu fihom, laqta ta' innocenza mhallta ma' nostalgija. Ridt nara iżjed, biex se jōhorġu. Xi xeni li kienu għadhom imċajprin fil-memorja bdejt narahom jieħdu l-ħajja mill-ġdid, fi sfumaturi ta' griz. Innotajt kif ir-ragel kien mitluf jara l-film għaddej, minn ħin għal ħin wiċċu donnu qed janticipa xi jmiss, ifaqqa' dahqa qabel azzjoni assurda.

“Ara ftit dix-xena,” beda jgħidli, bi ftit skossi huwa u jipprova jzomm serju.

Il-film għaddej beda jfakkarni li kont rajtu xi żmien ilu imma kont insejt kif ikompli... Ix-xwejjah ħallieni nsegwi... L-irqiq deher dieħel fil-kċina liebes il-kappell u b'medalja fuq sidru. Fetaħ il-gass iżda jmur jgħid lill-oħxon li ma sabx sulfarini biex jixgħel il-forn. L-oħxon, li dejjem kellu soluzzjoni lesta, dahal b'sulfarina mqabbda... u wara ftit splużjoni siekta għaddejja fuq l-iscreen tajret lill-oħxon fis-salott.

Ix-xwejjah beda jidhaq bil-qalb u jagħti b' idu fuq wiċċ il-mejda. Bqajt inħares lejħ, narah jagħti b'rasu, jipprova jitkelle. Hekk kif stejqer ftit kompli jispjegali x'ġara, donnu qed ikellem tifla żgħira, bħalma kien jagħmel il-papà lura fiż-żmien meta kollox kien iswed u abjad. U dak li konna naraw għaddej fuq l-iscreen nistaqsu hux qed jigri tassew, jekk l-atturi jwegġgħux meta jaqgħu biex idahhqu. Ix-xwejjah kompli jhegġiġni biex nidhaq miegħu, meta induna li kont għadni ma messejt it-te. Isserja f'daqqa.

“Issa ixrob dak it-te, għax se jiksahlek!” qalli b'ton mikdud. Komplejt nara l-film u nikkummenta kultant iżda x-xwejjah kien tilef l-interess. Hsibt li qed indejqu, li kien għeja. Xrobt it-te malajr u qomt minn posti, laqlaqt skuza taparsi kont kuntenta li ma ġralu xejn, li l-hoss kien ta' tazza. Offrejtu li niknislu l-hġieġ minn mal-art. Ix-xwejjah għamilli sinjal biex nibqa' fejn jien. Ma kienx qed jidhaq u ndhex t għal mument. Obdejt. Urieni l-iscreen b'saba' mgħaddam.

“Oqgħod ftit ieħor,” qalli bilkemm jinstema', “issa ġej film iprem minn dan.”

“Ma nixtieqx inzommok aktar imqajjem, Sur Magri...”

“U hallik mis-Sur Magri! Jien Alfons,” kompli jgħidli, b'għajnejħ imsammrin fuq il-monitor. “Kemmi kienet thobb tarah il-mara... Ma kontx nifhem x'taralhom

lil dawn it-tnejn.” Ma kienx qed jidhaq. “L-aħħar episodju ridentni narah magħha. Hallejtha tidhaq u donni ttehidt minnha jien ukoll.” Qam jixgħel il-kitla. Is-skiet li waqa’ f’daqqa hassejtu bħal daqqa ta’ harta, qed jixlini li qiegħda hawn, fejn xi darba kien hawn hi, u issa ġejt jien nidhaq minflokha.

Alfons poġġieli l-magg te iehor quddiemi u ħares lejn l-iscreen, did-darba jitbissew. Ma kienx qed isegwi x-xena. Dik digà jafha bl-ament. Kont naf li għaddej episodju iehor minn quddiem għajnejh. Tajt daqqa t’għajn madwari. Imdendel ma’ ganċ kien hemm fardal roża tal-gingam, papoċċ tas-sodda ta’ mara ħdejn il-bieb tal-gallarija. Sthajt minni nnifsi li lanqas biss kont naf li kien hawn ġara tgħix fl-appartament ta’ fuqi, is-Sinjura Magri... Rajt lix-xwejjah iħares lejja u rgajt ġejt f’tiegħi. Niżżilt belgħa te taħraq biex nikkuntentah.

“Dan il-film l-aħħar li rat... ħmistax ilu... Kienet bilqiegħda hemm, fejn qiegħda int. Għaddiet minn bosta, miskina, Irene! Qalbha għejjet. Konna qed nogħxew fuq dawn iż-zewġ imġienenen. Ma flahtx inżomm bid-daħq dakinhar... ma kontx intbaht li hi kienet waqfiet tidhaq.”

Issummajt. Ibbist fuq is-siġġu. Bil-fixla xerridt it-te fuq id-dvalja tal-plastik.

“Jiddispjaċini,” lissint. Bilkemmm stajt nisma’ lili nnifsi.

“Hekk kellu jkun, miskina.”

Rajtu qed jinxtorob quddiemi, donnu ċkien minn dak il-mument li fetahli l-bieb. Imbagħad reġa’ ħares lejja, iżda ma kienx qed jara lili. Reġgħet waqgħet hemda. Hadt ir-ruħ meta subgħajh bdew itaptpu fuq il-mejda. Qomt biex nitlaq. Alfons qam miegħi. Irringrazzjani li hadt ħsiebu. Kliemu ċanfarni mill-ġdid. Ġejt insaħħan is-siġġu li kien beda jibred.

Qattajt lej l-iehor nitqalleb, nithasseb, ingib wiċċu quddiem għajnejja, nipprova nara lilha tidhaq... tipprova tgħidli li ma tiflaħx aktar... li se titlaq u mhux jintebaħ. Laurel and Hardy daħlu f’kamarti jippruvaw ideffsuli l-kappell ġo rasi, jiddieħqu. Kienu lebsin il-qmis ta’ billejl. Wiċċ l-oħxon riesaq lejn wiċċi jipprova jdeffisli subgħajh f’għajnejja... l-irqiq ikompli miegħu, jinkoraġġih. Ftaħt halqi biex inwerzaq iżda ma ħariġx hoss. Qomt maħsuda. Kienet marret għajni bija fis-siġgħat bikrin ta’ filgħodu. Qattajt li ma nidholx xogħol. Naħdem mid-dar. Jgħid li jrid il-boss. Jista’ jahseb li bqajt għall-irdoss mal-partner. Ma jimpurtanix aktar x’jahseb.

Kienet l-ewwel darba li se nqatta’ l-jum id-dar. Hsibt f’Alfons ikaxkar saqajh fl-appartament ta’ fuqi, ħarstu griza tiċċassa lejn monitor mitfi. Issemmajt għal xi hoss iżda ma smajt xejn. Smajt bieb jinfetaħ u roti ta’ bagoll jigirfu l-indana tat-taraġ. Xi hadd se jitlaq minn dawn l-appartamenti. Ma jdumx ma jigi xi hadd iehor.